

Verslag workshop #16: Flirten is niet genoeg; hoe kan het Waterschap echte partner worden van de Regionale Energie Strategie?

Sessietrekker: Eva de Ruiter (procesregisseur RES-regio Arnhem Nijmegen)

Deze workshop is gegeven door Eva de Ruiter. Zij werkt bij Primum/Aveco de Bondt waarvanuit zij werkt als procesregisseur voor de Regionale Energiestrategie (RES) regio Arnhem Nijmegen.

RES 1.0 en 2.0

Op 1 juli wordt de RES 1.0 ingediend bij PBL en daarna start het traject richting de RES 2.0. Iedere twee jaar wordt een nieuwe RES opgeleverd, om zo nieuwe inzichten en nieuwe innovaties mee te nemen. Voor de RES 2.0 wordt momenteel gewerkt aan het plan van aanpak. De RES is een Rijksopgave aan dertig regio's in Nederland, waarvoor in totaal 35 TWh aan hernieuwbare energieopwek wordt gezocht. Deze opgave is onderdeel van het totaalpakket aan maatregelen gemaakt bij de klimaattafels voor het Klimaatakkoord om 49 procent CO₂-reductie te realiseren in 2030.

Participatie en draagvlak

Bij het ontwikkelen van de RES vindt veel samenwerking plaats. Niet alleen zijn de provincie, de gemeentes en de waterschappen betrokken, tevens spelen meer dan 450 andere stakeholders zoals energie coöperaties en bewoners een rol hierin.

Enquêtes, die zijn uitgezet onder inwoners van de regio Arnhem Nijmegen, laten draagvlak zien voor duurzame opties op het land. Voornamelijk onder jongeren is het draagvlak groot. Daarbij 93 procent van de jongeren het positief vindt dat er steeds meer duurzame energie wordt gebruikt in Nederland.

Opgave

Bij de ontwikkeling van de RES wordt een afwegingskader gehanteerd (zie figuur 1). Zo moet er rekening worden gehouden met verschillende opgaven, zoals het creëren van maatschappelijk en bestuurlijk draagvlak, kostenefficiëntie en het veiligstellen van de ruimtelijke kwaliteit.

Figure 1: Het afwegingskader dat wordt gebruikt bij de opzet van RES

Er is nog een lange weg te gaan om de 35 TWh daadwerkelijk te realiseren. Het bod voor RES 1.0 vanuit regio Arnhem Nijmegen is 1,62 TWh, terwijl er nog maar 0,122 TWh gerealiseerd is. Het is relevant om alle vergunningen voor de projecten uiterlijk op 1 januari 2025 uit te geven, willen we het bod kunnen realiseren.

De RES bevat onder andere 28 afspraken over de grootschalige ontwikkeling van duurzame energieopwek, die ook weer samenhangt met het afwegingskader. Zo geldt de RES als belangrijke regionale afspraak en focus, daarnaast moet het de regionale samenhang en ruimtelijke kwaliteit bewaken. Ook moet het koppelkansen meenemen in andere gebiedsopgaven.

De RES kan kortgezegd dus als volgt worden samengevat:

- 1-Het zoeken naar locaties vanuit ruimtelijke feitelijkheden.
- 2-Het gesprek opstarten voor bestuurlijk en maatschappelijk draagvlak.

Discussie: de rol van waterschappen

In de discussie werd er ingegaan op hoe het waterschap een proactievere rol kan aannemen in de opzet van de RES 2.0. Tot nu toe heeft het waterschap een faciliterende en aanmoedigende rol aangenomen. De uitkomst van deze discussie wordt gebruikt als input voor de gesprekken met het waterschap. Momenteel worden er al gesprekken gevoerd met ambtenaren van de deelnemende gemeenten over welke actiepunten zij zien voor de RES 2.0; voor zichzelf en voor de regio. Zo'n zelfde gesprek zal worden gevoerd met het waterschap.

In de discussie werd benadrukt dat het lastig is een proactieve houding van de waterschappen te verwachten, omdat energieopwek geen kerntaak van het waterschap is. Ook houden waterschappen graag de grond die zij bezitten voor zichzelf, omdat zij er later zelf wellicht wat mee willen doen. Daarnaast komt ook naar voren dat er al veel klimaatdoelen zijn voor het waterschap. Daarvoor worden grote investeringen van hen verwacht.

De suggestie werd gedaan om naar koppelkansen te kijken. Dit houdt in dat er gekeken wordt naar wat het waterschap al doet, zodat daar met de RES 2.0 op kan worden ingespeeld. En vice versa: lever voorstellen die de waterschappen kunnen toevoegen aan hun eigen opgelegde doelstellingen. Een andere kans ligt in de energiebesparing bij de energie-intensieve taken zoals waterzuivering.

Weer een andere kans ligt bij de inzet van langdurig onbenutte restgronden voor energieopwek; daarbij kunnen zij de restenergie aanbieden voor het netwerk. Overigens heeft niet ieder waterschap veel restgronden. Dit vraagt om heldere businesscases voor energieopwek op langdurig onbenutte restgronden en om energiebesparingsmaatregelen. Hierdoor kunnen waterschappen zelf initiatieven ontplooiën.